

พฤติกรรมการวางแผนการเงินก่อนเกษียณ กรณีศึกษาบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Behavior of Financial Planning before Retirement: Case Study of Officer in

Mae Fha Luang University

เจนจิรา กันธา

อีเมล: 6151203259@lamduan.mfu.ac.th

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ดร. ปิยธิดา เพียรรูปประสิทธิ์

อีเมล: piyatida@mfu.ac.th

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของความสัมพันธ์ การรับรู้และความเข้าใจ และปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยใช้แบบสอบถามแบบออนไลน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ คือ บุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 408 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 71.57) มีอายุระหว่าง 25-30 ปี มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 60.78) มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 44.12) มีอายุงาน 0-5 ปี (ร้อยละ 36.27) และมีรายได้ 20,001-25,000 บาท (ร้อยละ 23.04)

นอกจากการนี้ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ถ้าเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ ขนาดรายได้ประจำ ขนาดค่าใช้จ่าย ขนาดภาระหนี้สิน สถานภาพครอบครัว และตำแหน่งหน้าที่การงาน

คำสำคัญ: การวางแผนทางการเงิน, วัยเกษียณ

Abstract

The independent study is titled “Financial planning before retirement Case study of Officer in Mae Fah Luang University. The sample size is 408 answer on online questionnaire witch be used for statistics used for data analysis were frequency, mean, percentage and standard deviation.

In addition, the research this study showed that most of the respondents were female (71.57%), aged 25-30 years, had an education level at the bachelor’s degree (44.12%), had 0 year of work – 5 years (36.27%) and income 20,001 – 25,000 baht (23.04%)

In addition, the research found that factors affecting financial planning among the Officer in Mae Fah Luang University. If ranked in order of importance from the most top 5 factors such as regular income, expenses, dept burden, family status and job positions.

Keywords: Financial Planning, Retirement

บทนำ

ประชากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งรัฐบาลมีหน้าที่ในการป้องกัน แก้ไข และพัฒนาเพื่อยกระดับประชากรให้มีคุณภาพและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงด้านประชากรของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าประชากรไทยทั้งหมดในปี 2556 มีประมาณ 65 ล้านคน (ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ) โดยมีอัตราการเพิ่มประชากรเพียงประมาณร้อยละ 0.5 ต่อปีเท่านั้น เมื่อเทียบกับอัตราการเพิ่มเมื่อ 40-50 ปีก่อน ที่สูงกว่าร้อยละ 3 ทำให้โครงสร้างอายุของประชากรเปลี่ยนไป จากการเป็นประชากรเยาว์วัยมาเป็นประชากรสูงวัยในปี 2556 มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากถึง 9.6 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.), 2556, น. 12) ประกอบกับความก้าวหน้าทางสาธารณสุขทำให้คนไทยมีอายุยืนยาวขึ้นอีกด้วย 6Integrated Social Science Journal การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุถือเป็นการวางแผนชีวิตอย่างหนึ่ง ที่ควรต้องเริ่มตั้งแต่อยู่ในวัยทำงานเนื่องจากเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและเพื่อจะได้ค่อย ๆ ค่อยชินกับความคิดเรื่องการเกษียณ ช่วยลดปัญหาของผู้เกษียณ ทำให้ผู้เกษียณอายุปรับตัวต่อบทบาทที่เปลี่ยนแปลงได้และมีความพึงพอใจในชีวิตหลังเกษียณ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ (2540) ที่พบว่าการเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุตั้งแต่เนิ่น ๆ เป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เกษียณอายุสามารถใช้ชีวิตในวัยสูงอายุอยู่ร่วมกับครอบครัวชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรี มีคุณค่าและมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งลดภาระของครอบครัวและของรัฐที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการป้องกันปัญหาอันเกิดจากวัยสูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลได้ตระหนักถึงข้อเท็จจริงนี้

จึงได้บรรจุกฎศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรวัยสูงอายุที่มีคุณภาพไว้ใน แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) โดยมีมาตรการสำคัญคือ การส่งเสริมหลักประกันรายได้เพื่อวัยสูงอายุ การส่งเสริมและจัดบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อความเข้าใจในชีวิตและพัฒนาการในแต่ละวัยและเพื่อการเตรียมตัวเข้าสู่วัยสูงอายุที่เหมาะสมรวมถึงณรงค์ให้สังคมตระหนักถึงความจำเป็นของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุเพื่อเตรียมการเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างไว้ใจได้ โดยผู้วิจัยเลือกศึกษานุเคราะห์กรณีศึกษาในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง หากมิได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุอย่างเหมาะสม ในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาการเตรียมความพร้อมก่อนการเกษียณอายุโดยแบ่งออกเป็น 4 มิติ คือ (1) ด้านเศรษฐกิจเป็นการวางแผนด้านการเงินหรือเงินออมและลักษณะการครอบครองที่อยู่อาศัยได้แก่ การเตรียมสะสมทรัพย์สิน การยังคงทำงานต่อหลังเกษียณอายุ และการลงทุน เป็นต้น (2) ด้านสังคม เป็นการมีกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เกษียณอายุมีความ Integrated Social Science Journal พึงพอใจในชีวิต และทดแทนบทบาทหน้าที่ที่สูญเสียไปจากการเกษียณอายุได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน การมีผู้ดูแลใกล้ชิดยามเจ็บป่วย การมีกิจกรรมร่วมกับครอบครัวเป็นประจำ เป็นต้น (3) ด้านจิตใจ เป็นการเตรียมความพร้อมทางด้านจิตใจก่อนการเกษียณอายุ ได้แก่ ความพอใจในชีวิตของตนเองมองโลกในแง่บวก มีความภูมิใจในตนเองและการเอื้ออาทรต่อผู้อื่น (4) ด้านสุขภาพ เป็นการดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ได้แก่ หมั่นออกกำลังกายรับประทานอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ การได้รับอาหารเพียงพอวันละ 3 มื้อและการพักผ่อนที่เพียงพอ เป็นต้น ดังนั้นถ้ามีการเตรียมพร้อมตั้งรับกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ก่อนย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุและมีผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้นด้วย ผลการศึกษาเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างสูงให้แก่รัฐวิสาหกิจในการวางแผนเพื่อการเกษียณอายุประกอบกับเป็นข้อมูลต่อรัฐวิสาหกิจในการวางแผนทางเชิงนโยบายเพื่อการเตรียมความพร้อมของผู้เกษียณอายุสำหรับพนักงานรัฐวิสาหกิจ และเตรียมให้ผู้เกษียณขององค์กรเป็นผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพและมีศักยภาพในอนาคตอย่างยั่งยืนตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของความสัมพันธ์กลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2. เพื่อศึกษาการรับรู้และความเข้าใจในการวางแผนทางการเงินของกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินของกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นการอ้างอิงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะอธิบายให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและความสอดคล้องกันระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่เกิดขึ้นตามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

พัชรนันท์ คงมัน (2560) ได้ศึกษาความตระหนักของคนวัยทำงานต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ผลของการศึกษาสรุปแนวทางในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของคนวัยทำงานข้างต้น ควรมีการเตรียมความพร้อมไว้ตั้งแต่เนิ่น ๆ ก่อนปลดเกษียณสัก 20 – 30 ปี จะยิ่งช่วยให้มีความมั่นคงในช่วงเกษียณอายุได้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายได้อย่างมีความสุขและสามารถดำเนินชีวิตในแบบอย่างที่คุณเองต้องการได้

จิณรัตน์ วรบุญนาคริรมย์ (2559) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงาน บริษัท ยูเซ่น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาพบว่าพนักงานแต่ละเจนเนอเรชันมีการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุเป็นสิ่งที่ทุกคนทราบโดยทั่วกัน ไม่ได้มีข้อจำกัดหรือการไม่เข้าถึงข้อมูลในเรื่องนี้สำหรับการรับรู้การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุด้านจิตใจ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 119 คน จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพทางจิตใจว่ามีความสามารถพร้อมรับสถานการณ์ต่าง ๆ ของพนักงานทั้ง 3 เจนเนอเรชันอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พนักงานส่วนใหญ่คิดว่าเมื่อเกษียณอายุทำให้มีเวลาพักผ่อนและทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น

พัฒน์ ทองพิง (2555) ศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความรู้ความเข้าใจ และการรับรู้ที่มีต่อการวางแผนทางการเงินยามเกษียณอายุของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อเกษียณอายุของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัย (3) คำนวณรูปแบบการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อนวัยเกษียณอายุ โดยศึกษาเฉพาะครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับตำแหน่งครูปฏิบัติการ (คศ.1) และครูชำนาญการ (คศ.2) จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 534 ตัวอย่าง จาก 49 เขต 436 โรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จากผลการวิจัยด้วยสถิติเชิงพรรณนา พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับตำแหน่งครูชำนาญการ (คศ.2) มีครอบครัวแล้ว ขนาดครอบครัว 3 – 5 คน คู่สมรสรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ปัจจัยด้านรูปแบบการออมพบว่า รูปแบบการออมที่สำคัญ คือเงินบำเหน็จบำนาญเลี้ยงชีพข้าราชการ (กบข.) การลงทุนในเงินฝากธนาคาร การลงทุนหุ้นสหกรณ์ ปัจจัยด้านความพร้อมพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผล

ต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุมีการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การตลาดและการลงทุนเป็นประจำ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and sample size) ได้แก่ บุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ทั้งชายและหญิง ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 1,468 คน (ข้อมูล ณ 20 กันยายน 2561) ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่ตั้ง เลขที่ 333 หมู่ 1 ตำบลท่าสุต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายโดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างของ คอแรน (Cochran) เพื่อนำมาใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของกลุ่มประชากร โดยที่มีระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 5% และระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% เพื่อใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ได้จำนวน 385 ตัวอย่าง และได้สำรองกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสูญเสียร้อยละ 4 หรือ 15 ตัวอย่าง ดังนั้นจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ 400 ตัวอย่าง

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษางานวิจัย คือ แบบสอบถามออนไลน์ จัดทำผ่าน Google form แล้วส่งต่อผ่านช่องทางอีเมลของแต่ละสำนักวิชา เพื่อให้สามารถกระจายไปยังบุคลากรของแต่ละสำนักวิชาได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งแบบสอบถามจะประกอบไปด้วย 3 ส่วนหลัก ๆ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านประชากรศาสตร์เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยแบ่งเป็นจำนวน 6 ข้อ คือข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อายุการทำงาน และรายได้/เงินเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยแบ่งเป็นจำนวน 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อหลัก ๆ คือ ขนาดรายได้/เงินเดือน ขนาดค่าใช้จ่าย และขนาดภาระหนี้

ซึ่งลักษณะแบบสอบถามในส่วนนี้เป็นลักษณะที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นให้คะแนนปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามระดับความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's Scale

ผลลัพธ์การวิจัยและการประเมินผล

ผลการศึกษาระวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 71.57 อายุ 25-30 ปี มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 39.22 สถานภาพ โสด มีจำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 60.78 ระดับการศึกษา ปริญญาตรี มีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 44.12 อายุการทำงาน 0-5 ปี มีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 36.27 และรายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท มีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.04

ผลการศึกษาระวิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 1 - ตารางที่ 11

ตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านมีการวางแผนทางการเงินในปัจจุบันหรือไม่ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง

มีการวางแผนทางการเงิน หรือไม่	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	94	81.03	222	76.03
ไม่มี	22	18.97	70	23.97
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 1 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณด้านมีการวางแผนทางการเงินในปัจจุบันหรือไม่ โดยจำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดคือมีการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 76.03 และ ไม่มีการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.97 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมีการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.97 และ ไม่มีการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.97 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านเมื่อเกษียณอายุแล้วคาดว่าจะมีงานประจำอื่น ๆ ทำอีกหรือไม่ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง

เมื่อเกษียณอายุแล้วคาดว่าจะมีงานประจำอื่น ๆ ทำอีกหรือไม่	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	56	48.28	126	43.15
ไม่มี	60	51.72	166	56.85
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 2 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณด้านมีการวางแผนทางการเงินในปัจจุบันหรือไม่ โดยจำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดคือไม่มีงานประจำเมื่อเกษียณอายุ จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 56.85 และ มีงานประจำเมื่อเกษียณอายุ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 43.15 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายคือไม่มีงานประจำเมื่อเกษียณอายุ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 51.72 และ มีงานประจำเมื่อเกษียณอายุ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 48.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านรายได้ต่อเดือนหลังจากเกษียณอายุ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง

รายได้ต่อเดือนหลังจากเกษียณอายุ	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	20	17.24	134	45.89
10,001-20,000 บาท	52	44.83	102	34.93
20,001-30,000 บาท	30	25.86	30	10.27
มากกว่า 30,001 บาท	14	12.07	26	8.90
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 3 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามบุคคลที่มีรายได้ต่อเดือนหลังจากเกษียณอายุ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดที่จะมีรายได้ต่อเดือนหลังเกษียณอายุ จำนวนเงิน น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 45.89 รายได้ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 34.93 รายได้ 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.27 และ รายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดที่จะมีรายได้ต่อเดือนหลังเกษียณอายุ จำนวนเงิน 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 44.83 รายได้ 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25.86 รายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24 และ รายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 12.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านรายได้เสริมจากแหล่งอื่นหรือไม่ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง

รายได้เสริมจากแหล่งอื่นหรือไม่	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	26	22.41	68	23.29
ไม่มี	90	77.59	224	76.71
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 4 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามบุคคลที่มีรายได้เสริมจากแหล่งอื่น จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดคือไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 76.71 และรองลงมาคือมีรายได้จากแหล่งอื่น จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23.29 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดคือไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 77.59 และรองลงมาคือมีรายได้จากแหล่งอื่น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 22.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณด้านเงินสะสมของในปัจจุบันจะเพียงพอต่อรายจ่ายต่อเดือนในอนาคตหรือไม่จำแนกตามเพศ

เงินสะสมของในปัจจุบันจะเพียงพอต่อรายจ่ายต่อเดือนในอนาคตหรือไม่	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพียงพอ	72	62.07	96	32.88
ไม่เพียงพอ	44	37.93	196	67.12
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 5 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามช่องทางในด้านเงินสะสมของในปัจจุบันจะเพียงพอต่อรายจ่ายต่อเดือนในอนาคต จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดคือเงินสะสมในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในอนาคต

จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 67.12 และรองลงมาคือมีรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายในอนาคต จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดคือรายได้เพียงพอต่อรายจ่ายในอนาคต จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 62.07 และรองลงมาคือมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในอนาคต จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37.93 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านมีแผนการที่จะทำงานหลังการเกษียณหรือไม่ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง

มีแผนการที่จะทำงาน หลังการเกษียณหรือไม่	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	70	60.34	158	54.11
ไม่มี	46	39.66	134	45.89
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 6 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการวางแผนที่จะทำงานหลังการเกษียณ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดคือมีแผนการที่จะทำงานหลังการเกษียณ จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 54.11 รองลงมาคือไม่มีแผนการที่จะทำงานหลังการเกษียณ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 45.89 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดคือมีแผนการที่จะทำงานหลังการเกษียณ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 60.34 รองลงมาคือไม่มีแผนการที่จะทำงานหลังการเกษียณ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 39.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนการเงินหรือไม่ จำแนกตามเพศ

ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่อง การวางแผนการเงินหรือไม่	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับ	108	93.10	214	73.29
ไม่ได้รับ	8	6.90	78	26.71
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 7 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนการเงินหรือไม่ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดคือ ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงิน จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ

73.29 รองลงมาคือไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงิน จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 26.71 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดคือได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงิน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 93.10 รองลงมาคือไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงิน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงินจากสื่อใดบ้าง จำแนกตามเพศ

ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงินจากสื่อใดบ้าง	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อินเทอร์เน็ต	98	84.48	240	82.19
โทรทัศน์	8	6.90	20	6.85
หนังสือพิมพ์	0	0.00	2	0.68
วารสาร/นิตยสาร	2	1.72	4	1.37
อื่น ๆ	8	6.90	26	8.90
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 8 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการได้รับข้อมูล ข่าวสารเรื่องการวางแผนทางการเงินจากสื่อใด จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดคือ ได้รับข้อมูลข่าวสารจาก อินเทอร์เน็ต จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 82.19 รองลงมาคืออื่น ๆ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 โทรทัศน์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.85 วารสาร/นิตยสาร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.37 และ หนังสือพิมพ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.68 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดคือได้รับข้อมูลข่าวสารจาก อินเทอร์เน็ต จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 84.48 รองลงมาคือโทรทัศน์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 อื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 และ วารสาร/นิตยสาร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.72 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านมีการติดตามข่าวสารด้านเศรษฐกิจ การเงิน การตลาด และการลงทุนบ่อยแค่ไหน จำแนกตามเพศ

มีการติดตามข่าวสารด้าน การเงิน การตลาดและการลงทุน บ่อยแค่ไหน	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทุกวัน	30	25.86	24	8.22
2-3 วัน/สัปดาห์	66	56.90	112	38.36
1 วัน/สัปดาห์	8	6.90	80	27.40
1 วัน/เดือน	12	10.34	76	26.03
รวม	116	100.00	292	100.00

ตารางที่ 9 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการติดตามข่าวสารด้าน การเงิน การตลาดและการลงทุน จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาค้นพบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เพศหญิงมากที่สุดคือมีการติดตามข่าวสาร 2-3 วัน/สัปดาห์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 38.36 รองลงมาคือ ติดตาม 1 วัน/สัปดาห์ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 ติดตาม 1 วัน/เดือน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 26.03 และ ติดตามข่าวทุกวัน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.22 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดคือมีการติดตามข่าวสาร 2-3 วัน/สัปดาห์ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 56.90 รองลงมาคือ ติดตาม ทุกวัน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25.86 ติดตาม 1 วัน/เดือน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10.34 และ 1 วัน/สัปดาห์ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านวางแผนทางการเงินเพื่อใช้จ่ายหลังการเกษียณ โดยการลงทุนและการออมในรูปแบบใด จำแนกตามเพศ

วางแผนทางการเงินหลังเกษียณ โดยการ ลงทุนและการออมในรูปแบบใด	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินฝากธนาคาร	30	25.86	140	44.52
กองทุนรวม	24	20.69	32	10.96
หุ้นสหกรณ์	20	17.24	52	17.81
พันธบัตรรัฐบาล	6	5.17	8	2.74
การทำประกัน	22	18.97	58	19.86
ทองคำ	2	1.72	8	2.74
การวางแผนภาษี	6	5.17	0	0.00
รวม	110	100.00	298	100.00

ตารางที่ 10 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนในการวางแผนทางการเงินหลังการเกษียณ โดยการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากที่สุดคือลงทุนและออมในรูปแบบเงินฝากธนาคาร จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 44.52 รองลงมาคือการทำประกัน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.86 หุ้นสหกรณ์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 17.81 กองทุนรวม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.96 และพันธบัตรรัฐบาลและทองคำ จำนวน 4 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.74 เท่ากันตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดคือลงทุนและออมในรูปแบบเงินฝากธนาคาร จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25.86 รองลงมาคือกองทุนรวม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 20.69 การทำประกัน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 18.97 หุ้นสหกรณ์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.24 พันธบัตรรัฐบาลและการวางแผนภาษี จำนวน 3 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 5.17 และทองคำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.72 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ผลวิเคราะห์การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ ด้านที่มีที่ปรึกษาหรือเครื่องมือใดที่ช่วยในการวางแผนการเงิน จำแนกตามเพศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

มีที่ปรึกษาหรือเครื่องมือใดที่ช่วยในการวางแผนการเงิน	เพศชาย		เพศหญิง	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ธนาคาร	28	16.09	92	19.91
บุคคลในครอบครัว	22	12.64	84	18.18
คนรู้จัก หรือเพื่อน	32	18.39	88	19.05
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการเงิน	48	27.59	90	19.48
จากประสบการณ์ของตัวเอง	44	25.29	108	23.38
รวม	174	100.00	462	100.00

ตารางที่ 11 แสดงถึงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนในการมีที่ปรึกษาหรือเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผนการเงิน จำแนกตามเพศชาย เพศหญิง จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงที่สุดคือ จากประสบการณ์ของตัวเอง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 23.38 รองลงมาคือธนาคาร จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 19.91 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการเงิน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 19.48 คนรู้จัก หรือเพื่อน จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 18.39 และ บุคคลในครอบครัว จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายมากที่สุดคือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนการเงิน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 27.59 รองลงมาคือ จากประสบการณ์ของตัวเอง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 22.29 คน

รู้จัก หรือเพื่อน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 18.39 ธนาคาร จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 16.09 และบุคคลในครอบครัว จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 12.64 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้ดังตารางที่ 12 ต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินกลุ่มบุคลากร ในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านขนาดรายได้	4.14	มาก
2. ด้านขนาดค่าใช้จ่าย	3.34	ปานกลาง
3. ด้านขนาดภาระหนี้	2.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความคิดเห็นปัจจัยด้านขนาดรายได้มีผลต่อการวางแผนทางการเงินกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.14 รองลงมาคือปัจจัยด้านขนาดค่าใช้จ่าย จัดอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.34 และปัจจัยด้านขนาดภาระหนี้ จัดอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.92 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินกลุ่มบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง สามารถจำแนกอภิปรายได้ดังนี้

การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินก่อนเกษียณด้านการวางแผนทางการเงินในปัจจุบัน และคาดว่าจะไม่มีงานประจำอื่น ๆ แล้วหลังเกษียณอายุ คาดว่ารายได้หลังเกษียณอายุน่าจะไม่เกิน 20,000 บาท ส่วนใหญ่คาดว่าจะไม่มีรายได้เสริม มีความเห็นว่าเงินสะสมของในปัจจุบันจะไม่เพียงพอต่อรายจ่ายต่อเดือนในอนาคต ทำให้ส่วนใหญ่เห็นว่าต้องการมีการวางแผนทางการเงินหลังเกษียณ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการออมและการลงทุน โดยเฉพาะจากช่องทางอินเทอร์เน็ต มีการติดตามข่าวสารด้านเศรษฐกิจ การเงิน การตลาด และการลงทุน 2-3 วัน/สัปดาห์ นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าส่วนใหญ่วางแผนด้านการเงินจากประสบการณ์ตนเอง ทั้งนี้ในการวางแผนทางการเงินนั้นผู้วางแผนจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจพื้นฐานทางด้านเศรษฐศาสตร์บ้างไม่มากนักน้อย เพื่อให้สามารถเรียนรู้และติดตามข้อมูลข่าวสารทางด้านเศรษฐกิจและการเงิน จนสามารถนำมาใช้ในการวางแผนการใช้จ่ายและการ

ลงทุนอย่างเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้น ๆ เช่น การติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเงินเฟ้อ การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการลงทุนประเภทต่าง ๆ เป็นต้น (ณัฐพล นิมมานพัชรินทร์, 2549)

ปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณอายุ

พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแผนทางการเงินมากที่สุดคือ ขนาดของรายได้ รองลงมาคือ ขนาดค่าใช้จ่ายและขนาดภาระหนี้สิน ตามลำดับ โดยเฉพาะในด้านรายได้ประจำอย่างเงินเดือน ที่พบว่า มีผลต่อการวางแผนทางการเงินมากที่สุด ซึ่งการที่รายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณมากที่สุดนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วิลเลียมส์ ไทยอุตส่าห์ และวัลย์ภรณ์ อัดตะนันท์ (2531) ที่ระบุในสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute income hypothesis) ว่าเป็นไปทฤษฎีตามแนวคิดของ John Maynard Keynes ที่อธิบายว่า รายได้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากโดยปกติแล้วคนเราจะมีการบริโภคเพิ่มขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ค่าใช้จ่ายในการบริโภคจะไม่เพิ่มขึ้นเท่ารายได้ จากผลการศึกษาดังกล่าวอาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า หากตนเองมีรายได้ในระดับสูงแล้ว ย่อมจะสามารถวางแผนทางการเงินได้อย่างยืดหยุ่น และตรงกับความต้องการมากที่สุด ถึงแม้จะมีขนาดค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สินก็ตาม ในทางกลับกันหากมีรายได้ในระดับต่ำ ก็จะทำให้การวางแผนทางการเงินต้องมีความรัดกุมและมีความทำทนายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวางแผนทางการเงินหลังเกษียณซึ่งต้องมีการวางแผนที่ดีและเหมาะสมให้มากที่สุด เนื่องจากการเกษียณอายุนั้นย่อมหมายถึงการสิ้นสุดลงของรายได้ประจำที่เคยได้รับจากการทำงาน ในขณะที่รายจ่ายยังคงดำเนินต่อไป และในปัจจุบันรายจ่ายอาจจะมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลจากค่ารักษาพยาบาลในการดูแลสุขภาพที่ทรุดโทรมเมื่อเกษียณอายุ หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่สามารถทราบได้ล่วงหน้า ดังนั้น การที่บุคคลจะเกษียณอายุจะต้องมีการเตรียมตัวและมีการวางแผนเพื่อรับรองการเกษียณอายุให้รอบคอบก่อนที่จะเกษียณ ซึ่งจะทำให้ผู้เกษียณมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีความสุขช่วงหลังเกษียณ โดยไม่มีความวิตกกังวลกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น (สุขใจ น้ำพุด, 2545)

ปัจจัยลักษณะประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการวางแผนทางการเงินของบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

พบว่า ปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่ มักจะมีผลต่อรูปแบบการวางแผนทางการเงินของกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับแนวคิดของ ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาความรู้ทางตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553) ที่ระบุว่า ได้ข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ผู้ที่อยู่ในความดูแล อาชีพ สถานะ สมรส ข้อมูลเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องคำนึงเมื่อต้องการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ตัวอย่างเช่น หากบุคคลนั้น ๆ มีบุตร หรือ บุคคลในครอบครัวที่ต้องการความช่วยเหลือทางการเงิน ตลอดจนการวางแผนการเงิน ย่อมแตกต่างกับบุคคลซึ่งไม่มีภาระ หรือในเรื่องของอาชีพ หากบุคคลนั้น ๆ มีอาชีพเป็นลูกจ้าง ซึ่งต้องเกษียณอายุตามกฎหมายของบริษัหรือองค์กร และเมื่อเกษียณจะไม่มี

รายได้ประจำ การวางแผนทางการเงินย่อมแตกต่างจากผู้ที่เป็นเจ้าของกิจการ หรือผู้ที่มีอาชีพอิสระที่ยังสามารถทำงานและมีรายได้ต่อไปได้เมื่อเกษียณอายุ เป็นต้น

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มักจะลงทุนในเงินฝากซึ่งเป็นการลงทุนที่สภาพคล่องสูง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง มีอายุน้อย ๆ ไม่เกิน 40 ปี มีสถานภาพโสด อายุงานไม่เกิน 10 ปี และมีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาท/เดือน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงส่วนใหญ่มักมีการใช้จ่ายตลอดเวลา มีสิ่งที่จะต้องซื้อต้องใช้เยอะแยะมากมายและมีความจุกจิกมากกว่าฝ่ายชาย ทำให้ต้องลงทุนในสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เพิ่งเริ่มทำงานมาได้ไม่นาน มาอายุไม่มากนัก มีสถานภาพโสดและมีรายได้ไม่มากนักส่วนใหญ่จะเลือกที่จะฝากเงินไว้ เนื่องจากส่วนใหญ่ยังไม่มีความมั่นคงทางการเงิน มีจำนวนเงินเก็บไม่มากและยังมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อใช้จ่ายหรือลงทุนในด้านต่าง ๆ อยู่ จึงเลือกที่จะออมเงินในรูปของเงินฝากที่มีสภาพคล่องสูงมากกว่าการลงทุนในรูปแบบอื่น ๆ

นอกจากนี้การศึกษายังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่นิยมลงทุนในรูปแบบอื่น ๆ เช่น กองทุน ประกัน หุ้นสหกรณ์ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างเพศชาย มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรสและหย่าร้าง/หม้าย มีอายุงาน 11 ปีขึ้นไป และมีรายได้ 30,001 บาทขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวถือเป็นผู้ที่มีอายุ มีประสบการณ์การทำงานและการใช้ชีวิตมายาวนานระดับหนึ่งแล้ว มีรายได้สูง ถึงแม้จะมีครอบครัวที่สมบูรณ์หรือไม่ก็ตาม แต่กลุ่มคนเหล่านี้มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตและมีความมั่นคงในระดับหนึ่ง จึงเล็งเห็นความสำคัญของการลงทุนและมองหาการลงทุนทางเลือกอื่น ๆ นอกเหนือจากเงินฝาก ที่ถึงแม้จะไม่มีสภาพคล่องเท่าที่ควรเนื่องจากตนไม่มีความจำเป็นต้องรีบใช้เงินหรือมีเงินส่วนเกินจำนวนหนึ่งที่ไม่ต้องรีบใช้หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “เงินเย็น” ทำให้สนใจและทำการลงทุนในรูปแบบของกองทุน ประกันและหุ้นสหกรณ์ต่าง ๆ ที่มีผลตอบแทนค่อนข้างดี และสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวได้

ปัจจัยประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเมื่อยามเกษียณของบุคลากรในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

พบว่า ปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อายุงานและรายได้ มักจะมีความความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินทั้งทางด้านขนาดรายได้ ด้านขนาดค่าใช้จ่ายและด้านภาระหนี้สิน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พัฒน์ ทองพิง (2555) ที่ทำการศึกษารวบรวมการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการทดสอบสมมติฐาน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการวางแผนการเงินสำหรับครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับการวางแผนการเงินเมื่อยามเกษียณ พบว่า เพศ อายุ และสถานภาพสมรส เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคคลที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ย่อมมีทัศนคติและความคิดเห็นที่ต่างกันออกไป โดยเพศหญิงอาจมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ มากกว่าเพศชาย ผู้ที่มีอายุหรืออายุงานมากอาจมีรายได้สูงกว่า ในขณะที่เดียวกันก็อาจมีค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สินที่สูงกว่า เป็นต้น ส่วนผู้ที่มีสถานภาพสมรสอาจมีค่าใช้จ่ายและภาระหนี้สินที่สูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับฝ่ายทรัพยากรบุคคล มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีดังนี้

1. ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินหลังเกษียณ เพื่อให้บุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงินหลังเกษียณ โดยอาจทำการส่งเสริมในบุคลากรทุกระดับเพื่อให้ผู้ที่ไม่เคยเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านนี้ได้เปิดโลกทัศน์ ในการส่งเสริมความรู้ อาจจัดในรูปแบบของการอบรม สัมมนา ให้ความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น กำหนดเป็นวาระหนึ่งในการประชุมในโอกาสต่าง ๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ซึ่งอาจจะเป็นการประชุมประจำปีที่มีผู้เข้าร่วมการประชุมมากที่สุด เป็นต้น

2. ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนทางเลือกในด้านต่าง ๆ แก่บุคลากร จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการออมผ่านเงินฝากธนาคาร ซึ่งเป็นการออมประเภทหนึ่งที่มีความเสี่ยงต่ำแต่ผลตอบแทนที่ต่ำกว่าเช่นกัน ดังนั้น ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการลงทุนในประเภทอื่น ๆ เพื่อให้เป็นทางเลือกในการลงทุนแก่บุคลากร เนื่องจากการลงทุนในปัจจุบันมีค่อนข้างหลากหลาย สามารถเลือกได้ตามความพร้อม ความต้องการและศักยภาพในการยอมรับความเสี่ยงที่แตกต่างกันไป ในแต่ละบุคคล ซึ่งอาจทำให้บุคลากรค้นพบการลงทุนแบบใหม่ ๆ ที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับศักยภาพของตนเองในที่สุด

3. ควรส่งเสริมความรู้การวางแผนทางการเงินหลังเกษียณแก่บุคลากรผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายและเข้าถึงง่ายมากยิ่งขึ้น เนื่องจากบางรายอาจไม่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ หรือไม่มีเวลาในการติดตามข้อมูลข่าวสารจากช่องทางอินเทอร์เน็ต โดยอาจทำการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อที่เข้าถึงง่าย เช่น ไปสเตอร์ โบปลิว แผ่นพับประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับบุคลากรมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มีดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ที่เป็นเพศหญิง อายุตัวและอายุงานไม่มากนัก มีรายได้ไม่เกิน 30,000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่ยังเน้นการลงทุนในรูปแบบของเงินฝาก ซึ่งเป็นการลงทุนที่มีสภาพคล่องสูง แต่มีผลตอบแทนค่อนข้างต่ำ ดังนั้น บุคลากรควรให้ความสำคัญกับการกระจายการลงทุนไปในรูปแบบอื่นให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยง รวมทั้งเพื่อเป็นการลงทุนในทางเลือกอื่นที่มีผลตอบแทนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันการเงินหรือการลงทุนต่าง ๆ สถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเฉพาะสถาบันการเงินที่มีสาขาตั้งอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยฯ มีดังนี้

ควรทำการสื่อสาร โฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มบุคลากรฯ ได้รับรู้รับทราบเกี่ยวกับการลงทุนที่น่าสนใจประเภทต่าง ๆ โดยอาจทำการเชิญชวนหรือจัดทำรายการส่งเสริมการขายเพื่อส่งเสริมหรือชักจูงให้เกิดความสนใจในการลงทุนในรูปแบบอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย. (2556). *ผู้สูงอายุ*. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2563, จาก <https://thaitgri.org/>
- ทฤษฎี ชวน ไชยสิทธิ์. (2555) *การเตรียมความพร้อมเพื่อเกษียณอายุราชการของข้าราชการตำรวจที่กำลังจะเกษียณอายุสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล*. วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สำนักพิมพ์และสาธารณสุข. มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม
- พัชรนันท์ คงมัน. (2560). *ความตระหนักของคณวิทำงานต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ*. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, เชียงราย.
- จิณฉัตรณ์ วราบุญนาคภิรมย์. (2559). *การเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงาน บริษัท ยูเซ็น โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พัฒน์ ทองพึ้ง (2555). *การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ : กรณีศึกษาเฉพาะครู โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ณัฐพล นิมมานพัชรินทร์. (2549). *พื้นฐานการวางแผนทางการเงินสำหรับ SMEs ตอน 1 Fundamental Financial Planning For SMEs*. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2552, จาก https://www.businesshsi.co.th/bt/content.php?data=410161_Smart%2520SMEs.
- วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และวลัยภรณ์ อัดตะนันท์. (2531). *การเร่งการออมของครัวเรือนในประเทศ*. ในการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 26 วันที่ 3-5 กุมภาพันธ์ 2531: รายงานผลการวิจัย สาขาเศรษฐศาสตร์ สังคม มนุษยศาสตร์ และศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; กระทรวงเกษตรและสหกรณ์; กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน.
- สุใจ น้ำผุด. (2545) *กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 4)* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาความรู้ทางตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553). *คู่มือเงินทองต้องวางแผน ตอนเกษียณสบาย สไตล์วัยเก๋า*. สืบค้นเมื่อ 21 มิถุนายน 2561, จาก https://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/AttachFile_1492599151992.pdf

- จิตญาดา แก้วแทน. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านอุปกรณ์สมาร์ตโฟน: กรณีศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปทุมธานี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- จุฑารัตน์ เกียรติศรีศรี. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชันออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชลธิชา ศรีแสง. (2556). การยอมรับการใช้งานของระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์: กรณีศึกษาธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน). การค้นคว้าอิสระวิทยาศาตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชญัญพัทธ์ จงทวี. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการ Mobile Banking ในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชุตินันท์ นาคะเลิศกวี. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้งาน E-Service เพื่อชำระค่าบริการของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ AIS ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2560). แนวทางปฏิบัติในการจัดทำ Quick Response Code (QRCode) สำหรับการชำระเงินและการโอนเงิน. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2560, จาก <http://www.bot.or.th/Thai/FIPCS/Documents/FPG/2560/ThaPDF/25600086.pdf>
- ปิยมภรณ์ ช่วยชูหนู. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางสังคมออนไลน์. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พรชนก พลานบูลย์. (2558). การยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยี การใช้เทคโนโลยี และพฤติกรรมผู้บริโภคที่ส่งผลต่อความตั้งใจของประชาชนในการใช้บริการธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบพร้อมเพย์ (PromptPay) ของรัฐบาลไทย. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- พรพงศ์ จงประสิทธิ์ผล. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระเงินออนไลน์ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

วิภาวรรณ มโนปราโมทย์. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านสังคมออนไลน์ (อินสตาแกรม) ของประชากรในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.*

Aaker, D. V., Kumer V. & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th eds.). New York: John Wiley & Sons.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

